



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Zvláštní škola, Roudnice nad Labem, Jungmannova 667

Adresa: Jungmannova 667, 413 01 Roudnice nad Labem

Identifikátor školy: 600 023 559

Zřizovatel: Školský úřad Litoměřice

Školský úřad Litoměřice

Termín konání orientační inspekce: 16.-19. října 2000

Čj.	064 78/00-5022
Signatura	of2nu211

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Tato speciální škola, Zvláštní škola, Roudnice nad Labem, Jungmannova 667, byla dnem 1. září 2000 zřízena jako příspěvková organizace. Dle rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol č.j. 23 637/2000-21 činí kapacita školy 87 žáků. V době konání inspekce se v devíti třídách všech ročníků vzdělávalo celkem 77 žáků, z toho byl jeden na diagnostickém pobytu. Součástí školy je školní družina. S žáky pracuje 13 pedagogů, tj. 12 učitelů a vychovatelka školní družiny. Školní budova se nachází na značně frekventované třídě, kudy projíždí velké množství dopravních prostředků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Níže uvedené hodnocení vychází z hospitací provedených ve všech ročnících a třídách školy. V průběhu hospitační činnosti byly současně náhodným výběrem sledovány žákovské knížky, školní sešity a další práce žáků. Hodnocení základních sledovaných jevů je souhrnné pro všechny navštívené předměty (český jazyk a jeho všechny součásti a výchovy - pracovní, občanská, tělesná, hudební a řečová).

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému Vzdělávacímu programu zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 a Vzdělávacímu programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22. Ředitel školy nevyužil vzhledem k podmínkám školy možnosti úpravy učebního plánu až do výše 30 % bez překročení týdenní dotace hodin. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě a je zajištěna návaznost výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky. Učební osnovy jsou postupně plněny.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících není v souladu s právními předpisy, neboť třetina pedagogů nemá požadované vzdělání. Absence požadovaného vzdělání se u některých vyučujících promítá zejména v oblasti uplatnění různorodosti metod a forem práce, ale i v organizaci výuky.

Výuka probíhá ve stísněných podmínkách. Kmenové třídy, ale i odborné pracovny jsou velmi malé. Z důvodů nedostatku prostor, zejména pro výuku pracovního vyučování a tělesné výchovy, využívá škola dílnu, tělocvičnu a sportovní hřiště jiných škol či organizací. Učebny jsou vybaveny vyhovujícím základním žákovským a dalším potřebným nábytkem pro uložení pomůcek. Třídy a další školní prostory jsou podnětné a po estetické stránce hezké, nedílnou součástí výzdoby tvoří žákovské výtvarné a rukodělné práce.

Žáci mají k dispozici učebnice a další učební texty se schvalovací doložkou MŠMT. Ve škole je dostatek pomůcek, kabinetní sbírky jsou modernizovány, obohacovány zejména o nástěnné výukové obrazy, trojrozměrné pomůcky a dle finančních možností i další nezbytné pomůcky kompenzačního charakteru. Během školního roku je převážná část pomůcek umístěna ve třídách. Pro vzdělávací potřeby zde není vybudována učebna výpočetní techniky.

Český jazyk

Výuka tohoto předmětu byla sledována v 8 hodinách ve všech třech stupních školy.

Předložené časové a tematické plány vycházejí z platných osnov a jsou plněny. Personální podmínky jsou dobré, český jazyk vyučují učitelé pedagogicky a odborně způsobilí nebo pedagogicky způsobilí. Materiální podmínky jsou velmi dobré. Učitelky využívaly množství pomůcek profesionálně i vlastnoručně vyrobených, doplňkovou literaturu včetně jazykových příruček. V částech hodin, věnovaných psaní, učitelky důsledně dodržovaly metodický postup a žáci byli od nejnižších ročníků vedeni ke správným psychohygienickým návykům. Téměř ve

všech sledovaných hodinách bylo před psaním využito motivovaných uvolňovacích cviků. V hodinách čtení bylo účelně využíváno knižního fondu školní knihovny. Učitelky vnímaly unavitelnost žáků a zejména ve druhé části sledovaných hodin do výuky zařazovaly odpočinkové činnosti.

Formy a metody výuky byly adekvátní složení tříd, věkové a mentální úrovni žáků. Pestrost a zajímavost výuky byla jedním z hlavních důvodů, proč se vyučujícím dařilo udržet pozornost žáků. Během hodin byla žákům ve všech stupních věnována individuální péče. Žáci byli průběžně motivováni, učitelky často využívaly pochvalu. Hodnocení známkou mělo motivační charakter (např. místo nedostatečné nebyl diktát hodnocen). Cvičení v sešitech byla opravována pravidelně, byla zároveň přiměřeně dlouhá a náročná.

Interakce, verbální i neverbální komunikace jsou na dobré úrovni, téměř ve všech sledovaných hodinách byly u žáků cílevědomě rozvíjeny komunikativní schopnosti a při čtení bylo ověřováno porozumění textu.

Celkově lze sledovanou výuku českého jazyka hodnotit jako velmi dobrou.

Pracovní vyučování

Celkem 14 hospitací se uskutečnilo ve všech stupních školy.

Plánování a příprava výuky vychází z učebních osnov a je přizpůsobena podmínkám školy. Rozvržení učiva v časových plánech zajišťuje střídání všech tří základních složek pracovního vyučování, tj. dílenské práce, pěstitelské práce a práce v domácnosti.

Výuka je zajištěna vyučujícími odborně a pedagogicky způsobilými, ale i bez požadovaného vzdělání. V některých sledovaných hodinách se pak viditelně projevovaly rozdíly mezi vyučujícími. Materiální podmínky jsou -i díky starostlivosti vyučujících- velmi dobré. Výuka probíhá buď ve třídě nebo sice prostorově malé, ale solidně vybavené kuchyňce či dílně. V pracovních se vyučující střídají. Psychohygienické podmínky byly převážně respektovány, ovšem měly i citelné mezery, hlavně v oblasti návyků (osobní hygiena při činnostech, příprava pracovního místa).

Organizace práce, metody a formy odpovídají požadavkům výuky ve speciální škole, byly vhodně uplatňovány a střídány. Žáci byli srozumitelně seznámeni s úkolem, postupem práce, na počátku byli vhodně motivováni (předvedením hotového výrobku včetně jeho praktického využití). Jejich práce byla průběžně sledována, poskytována individuální pomoc. Ve třídách prvního stupně byl v závěru hodin věnován dostatečný prostor pro zhodnocení a vyhodnocení prací a aktivity žáků. U žáků ve vyšších ročnících pak probíhalo hodnocení práce jednotlivců, včetně hodnocení samotného výrobku, vždy na závěr celého bloku.

Interakce a komunikace byla ve všech sledovaných hodinách bezproblémová, přestože někdy musely učitelky žáky přesvědčovat, aby pracovali. Nelze však říci, že by došlo k neuposlechnutí žáků či k nerespektování osobnosti žáků.

Pracovní vyučování ve zhlédnutých hodinách lze hodnotit jako velmi dobré.

Občanská výchova

Hospitovány byly dvě ze tří hodin vyučovaných ve škole. Výuku zajišťuje učitelka pedagogicky způsobilá.

Plány vycházejí z osnov a jsou plněny, včetně vycházek a exkurzí - v době inspekční návštěvy navštívila devátá třída úřad práce.

Materiální podmínky jsou velmi dobré. Vyučující využívala nejen učebnic, ale rovněž vlastnoručně vyrobené pomůcky a kopírovaný materiál. Zásady psychohygieny byly

dodržovány.

Formy a metody práce byly vhodně voleny vzhledem k věku žáků. Obě hodiny měly výrazně výchovný charakter.

Žáci byli průběžně motivováni, pouze při hodnocení a shrnutí byla patrná nejistota vyučující v požadavcích kladených na vědomosti žáků.

Komunikace byla oboustranně otevřená, a to i v tak citlivém tématu jako bylo téma mezilidských vztahů v osmém ročníku.

Sledované hodiny vykazovaly pouze drobné nedostatky a měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Blok dalších výchov (tělesná a hudební výchova)

Hospitace se uskutečnily v šesti hodinách.

Plánování a příprava výuky jsou v souladu s platnými učebními dokumenty a osnovami ZvŠ.

Sledované hodiny byly odučeny v převážné míře odborně a pedagogicky způsobilými učiteli. Materiální podmínky byly na velmi dobré úrovni, vyučující se snažili o maximální využití dostupných pomůcek a techniky.

Psychohygienické podmínky v hudební výchově byly na vynikající úrovni, zatímco v tělesné výchově byly evidentně podceněny (žvýkačky, nevhodný cvičební úbor a cvičební obuv).

Organizace, formy a metody výuky odpovídaly probíranému učivu, věkovým a individuálním zvláštnostem žáků.

Motivace a hodnocení byly prováděny průběžně, vhodnou formou. V závěru sledovaných hodin bylo provedeno celkové zhodnocení.

Interakce a komunikace probíhala přirozenou formou a byla na dobré úrovni.

Sledovanou výuku výše uvedených výchov lze hodnotit jako velmi dobrou.

Řečová výchova

Výuka řečové výchovy byla sledována ve čtyřech hodinách prvního a druhého stupně.

Plánování a příprava výuky vychází z požadavků závazných osnov, kdy jsou zároveň respektovány řečové schopnosti a mentální postižení jednotlivých žáků.

Personální podmínky výuky jsou vynikající, výuku zajišťují vyučující s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Materiální podmínky jsou na velmi dobré úrovni a umožňují plně realizovat dobrou přípravu a práci učitelek v hodinách. Psychohygienické podmínky výuky jsou průměrné a to zejména z důvodu času výuky řečové výchovy u žáků prvního ročníku (první hodina odpoledne) a umístění učebny (u hlavní silnice, kdy není vzhledem k značnému hluku z ulice, v průběhu hodiny dána možnost větrání učebny).

Základní organizační formou sledovaných hodin byla skupinová péče, kdy učitelky věnovaly žákům i individuální péči. Po metodické stránce byly hodiny vedeny velmi dobře. V každé hodině byla zařazena dechová, fonační a rytmizační cvičení a gymnastika mluvidel, vždy v různých obměnách a s potřebnou náročností. Byly použity zajímavé metody práce za značného využití zejména rytmizačních nástrojů, obrázků a dalších připravených materiálů. Organizační pokyny, které žáci dostávali byly jasné, srozumitelné a žáci na ně dobře reagovali.

Hodinami prolínala vstupní a průběžná motivace, žáci byli povzbuzováni pochvalou a úsměvem učitelek.

Interakce a komunikace byly na velmi dobré úrovni, žáci komunikují s učitelkami přirozeně, nebojí se vyjádřit své pocity. Kladně lze hodnotit zároveň velmi hezký vztah pedagogů

k žákům.

Sledovanou výuku řečové výchovy lze hodnotit jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky sledovaných předmětů jsou velmi dobré. Škola však nemá potřebné prostorové zázemí. Vybavení učebními pomůckami, organizace, používané metody a formy práce v hodinách, jakož i úroveň motivace, komunikace a hodnocení žáků jsou celkově na velmi dobré úrovni

Kvalitu vzdělávání ve sledovaných předmětech lze hodnotit jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Etapy dlouhodobého plánu rozvoje školy (období 1998-2002), jsou součástí ročního plánu, který zároveň vychází z aktuálních podmínek školy a zahrnuje všechny hlavní oblasti práce školy včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech. Roční plán je podrobněji rozpracován a operativně doplňován v měsíčních plánech, které zároveň uvádějí kompetentní pracovníky pro realizaci úkolů. Prioritním úkolem školy je poskytnout žákům takové vědomosti, dovednosti a návyky, aby se mohli bezproblémově zapojit do běžného života a našli pracovní uplatnění.

Výuka probíhá podle schváleného Vzdělávacího programu zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 a u jednoho žáka podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22. Učitelé na základě doporučení vedení školy zpracovali časové a tematické plány, které respektují složení jednotlivých tříd a možnosti žáků. Škola nabízí žákům nepovinný předmět zdravotní tělesná výchova a tři zájmové kroužky (sborový zpěv, konverzace v cizím jazyce a nepravidelně pracující kroužek vlastivědný).

Rozsah a kvalitu plánování vzhledem ke specifickým podmínkám školy lze hodnotit jako velmi dobré.

Organizování

Organizační uspořádání školy je jednoznačné a přehledné. Statutárním orgánem zvláštní školy je ředitel, který úzce spolupracuje se zástupkyní. Jejich kompetence jsou jasně vymezeny, stejně tak i kompetence a pravomoci ostatních pedagogů školy. Organizační struktura vzhledem k velikosti školy a malému počtu zaměstnanců umožňuje účinné řízení školy. Povinná dokumentace školy je vedena na platných tiskopisech, při jejím vedení však dochází k formálním nedostatkům (zejména při vyplňování nezbytných údajů). Základním poradním orgánem ve škole je pedagogická rada (schází se 5x ročně). Pracuje zde jeden metodický orgán (vzhledem k malému pedagogickému sboru) pro všechny ročníky. Ze zápisů je patrné, že se zabývá pedagogickými problémy metodického charakteru.

Pracovníci mají přístup k potřebným informacím prostřednictvím nástěnek ve sborovně školy, pravidelným konáním provozních porad a zejména osobním každodenním kontaktem s vedením školy. Ochrana osobních dat je zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

Organizace vyučování vychází z vnitřního řádu školy, délka přestávek a vyučovacích hodin je v souladu s platnými právními normami. Kontrolou rozvrhů hodin však bylo zjištěno, že ve 4.

ročníku došlo k překročení počtu hodin v jednom sledu.

Zákonní zástupci žáků jsou průběžně informováni o prospěchu a chování svých dětí zejména prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách a pravidelným konáním třídních schůzek. V případě potřeby se mohou rodiče informovat individuálně v jiném termínu. Spolupráce rodičů se školou je značně rozdílná a spíše převažuje nezájem o dění ve škole, o čemž zároveň vypovídá i malá účast na třídních schůzkách. Rodiče nepodávají náměty, ke škole nemají zároveň žádné připomínky.

Výroční zpráva poskytuje dostatek informací a je vedením školy dále využívána, např. při plánování pro další školní rok. Rozhodnutí, vydaná ředitelem, jsou jednoznačná, konkrétní a včasná, zároveň mají všechny potřebné náležitosti.

Organizování lze hodnotit jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy využívá při vedení pracovníků demokratický přístup, který je založen na partnerských vztazích mezi vedením školy a pracovníky. Řízení je operativní a navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností.

Vedení školy vítá každou iniciativu zaměstnanců. Zejména při úpravách interiéru školy se uplatňuje tvořivý přístup pedagogů. Pro pozitivní vývoj školy je využívána odbornost pedagogů a jejich jedinečných schopností (např. při vedení kroužků). Učitelům je umožňováno se dále vzdělávat. K tomuto účelu je využíváno akreditovaných vzdělávacích pracovišť. V současné době je vyčerpáno 60 % finančních prostředků pro další vzdělávání. Hodnotící kritéria pro hmotné a morální stimulování pracovníků jsou vytvořena, zaměstnanci s nimi byli seznámeni, zároveň jsou vyvěšena ve sborovně. Ředitel školy stanovuje výši nenárokových složek platu na základě dosažených výsledků a pracovní aktivity 2x ročně. Sebehodnocení školy probíhá jednak prostřednictvím výroční zprávy na konci školního roku, ale i průběžně - na provozních poradách a pedagogických radách.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků lze hodnotit jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Vnitřní kontrola celé školy je řízena plánem kontrolní činnosti, jenž je součástí ročního plánu práce. Jednotlivé oblasti kontrolní činnosti jsou rozděleny mezi ředitele a zástupkyni ředitele, přičemž ředitel školy má v kompetenci zejména kontroly v oblasti pedagogicko-výchovné, dokumentace a činnosti zástupkyně. Zástupkyně se věnuje kontrolám školní družiny, školnice a zabezpečení materiálních podmínek školy.

Kontroly pedagogické dokumentace jsou prováděny průběžně, ale spíše formálně, neboť ve vedení povinné dokumentaci byly zjištěny ČŠI některé nedostatky.

Hospitační činnost prováděl u učitelů pouze ředitel. Kontrolou loňských třídních knih bylo zjištěno, že hospitoval v devíti hodinách a letos pouze jednou (před inspekcí). Z provedených hospitací je veden písemný záznam, který je podepsán hospitovaným, uvádí datum a závěry hospitace. Výsledky hospitační činnosti jsou projednávány s pracovníky a v případě potřeby jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Frekvence hospitační činnosti však neodpovídá personálnímu složení pedagogického sboru. Kromě zápisů z hospitací ředitel jiné kontroly provozu školy písemně neeviduje.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů lze hodnotit jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry školy jsou postupnými kroky realizovány. Řízení školy je funkční, kompetence vymezeny. Ne zcela vyhovující je personální zabezpečení výuky. V kontrolní činnosti se vyskytují nedostatky, které však výrazně neovlivňují celkovou kvalitu řízení.

V hodnocení řízení převažují pozitivní zjištění, proto lze celkově kvalitu řízení hodnotit jako velmi dobrou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Vzhledem ke vzniku školy s právní subjektivitou (od 1. září 2000) nepředložil ředitel školy nové jmenování či pověření do funkce tohoto subjektu.
- Na základě předloženého rozhodnutí o zařazení školy do sítě, které bylo vydáno pod č.j. 23 637/2000-21 s účinností od 1.9. 2000 ČŠI zjistila, že název školy je v rozporu s platnými právními předpisy. Česká školní inspekce na základě tohoto zjištění a v souladu s metodickým pokynem č.j. 18648/98-20 k úpravě názvů škol, dala podnět k provedení změny názvu školy Školskému úřadu v Litoměřicích.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 23 637/2000-21,
- povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000,
- plán práce školy na období 2000/2001,
- plán kontrolní činnosti, záznamy o kontrolní činnosti,
- osobní dokumentace žáků,
- podkladová inspekční dokumentace,
- tematické plány hospitovaných předmětů.

ZÁVĚR

Pozitiva

- značná empatie učitelů směrem k mentálně postiženým žákům,
- intenzivní individuální přístup (pomoc) žákům - zejména při samostatných činnostech,
- nabídka zájmových kroužků,
- postupná obměna žákovského nábytku.

Negativa

- stavba rozvrhu vyučovacích hodin ve třídách prvního a druhého stupně nekorresponduje vždy s psychohygienickými požadavky na výuku ment. postižených žáků,
- vedení povinné dokumentace vykazuje v některých případech administrativní nedostatky,

kteře jsou spojeny s formálností prováděné kontroly,

- vzhledem k počtu odborně a pedagogicky nezpůsobilých učitelů - nízká frekvence hospitační činnosti.

Doporučení

- upravit rozvrh vyučovacích hodin tak, aby byl v souladu s platnou právní normou,
- výuku řečové výchovy v 1. ročníku posunout do dopoledních hodin,
- dle prostorových možností situovat výuku řečové výchovy do učeben bez rušivých elementů a s možností větratelnosti učebny v průběhu výuky.

Na základě zjištěných skutečností ČŠI konstatuje, že plánování a příprava výuky je ve všech třech stupních školy velmi dobrá, nedochází k obsahové duplicitě, je zajištěna návaznost mezi jednotlivými ročníky. Výuka probíhá dle platných učebních osnov. Podmínky výuky jsou v oblasti personální průměrné (4 z 12 učitelů nemají potřebné vzdělání), v oblasti materiální velmi dobré a v oblasti psychohygienické, zejména s přihlédnutím na prostory školy pouze průměrné. Organizaci, formy a používané metody ve výuce lze hodnotit celkově jako velmi dobré, kdy učitelé vnímají unavitelnost a mentální postižení žáků. Motivace má povzbuzující charakter, v hodnocení jsou především respektovány individuální schopnosti žáků a zejména v nižších ročnících je oceňována snaha a pokrok. Interakce a komunikace je založena na převážně dobrých vzájemných vztazích, ve vyšších ročnících pak učitelé zvládají občasné nežádoucí chování žáků, které často plyne z nechuť manuálního zapojení do činností.

Koncepční záměry školy jsou stanoveny a naplňovány. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy, metodický orgán je funkční. Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni, vedení školy vytváří dobré podmínky pro uplatnění jedinečných schopností pedagogů. Kontrolní činnost vykazuje dílčí nedostatky, zejména v kontrole vedení povinné dokumentace a frekvenci hospitační činnosti.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou čerpány účelně, zejména na nákup potřebných učebnic, učebních textů a pomůcek.

Celkově lze školu ve sledovaných oblastech hodnotit jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Erika Bednářová	v.r.
Členové týmu	Mgr. Hana Podešvová	v.r.
	Mgr. Jaroslav Štilip	v.r.

V Mostě dne 25. října 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. listopadu 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Miroslav Pém

v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-11-21	064 89/00-5022
Zřizovatel	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		připomínky nebyly podány